

FELLES FORLIKSRAÅD PÅ HEDMARKEN.

Sluttbehandles i: Kommunestyret

Fordeling:

ArkivsakID:	JournalpostID:	Arkiv:	Saksbehandler:
16/569	2016007221	K1 - 033	Liv Berit Edvardsen
DokumentNR: 6			

Behandling:	Dato:	Saksnummer:
FORMANNSKAPET		

Dokumenter:

Brev fra Innlandet politidistrikt datert 18.2.2016.	Vedlegg 1
Tvisteloven kapittel 6	Vedlegg 2
Domstoloven	Vedlegg 3
Politidirektoratets brev av 06.05.10	Vedlegg 4
Justis- og beredskapsdepartementets brev av 21.12.15	Vedlegg 5

Fakta:

Forliksrådene er «meklingsinstitusjoner med begrenset domsmyndighet», jf domstoloven § 1. Forliksrådenes oppgaver og myndighet er angitt i tvisteloven kapittel 6. Selve organiseringen av forliksrådene herunder oppnevning av forliksrådets medlemmer er regulert i domstoloven § 27 og § 28. Det vises til vedlegg 2 og vedlegg 3.

I hver kommune skal det være et forliksråd, jf domstoloven § 27, første ledd.

Forliksrådet skal ha tre medlemmer og like mange varamedlemmer. Forliksrådets medlemmer og varamedlemmer velges av kommunestyret selv. Valget foregår innen 15. oktober året etter hvert kommunestyrevalg og gjelder for fire år fra 1. januar det påfølgende år, jf domstoloven § 57.

Departementet fremhever at forliksrådene i vår rettergangsordning har en viktig og krevende oppgave. For at de skal kunne løse oppgaven, er det derfor nødvendig at det som forliksrådsmedlemmer bare velges personer som i ethvert henseende er skikket for vervet. Departementet understreker at valg til forliksråd ikke er valg av politisk råd eller utvalg, og at en ved valget tar hensyn til personlige forutsetninger og egenskaper hos den som blir valgt. Det vises til brev inntatt i vedlegg 5.

Fylkesmannen har en tilsynsfunksjon ved valget av forliksrådsmedlemmer med varamedlemmer, og foretar oppnevning av medlemmene og varamedlemmene. Valget av forliksrådsmedlemmer innberettes derfor til fylkesmannen. Dersom fylkesmannen finner valget lovlig, utferdiger han oppnevning for de valgte etter den rekkefølge som er fastsatt ved valget. Fylkesmannen foretar formell oppnevning av de enkelte medlemmer og varamedlemmer.

Forliksrådene skal holde møte en gang i måneden og oftere dersom saksmengden krever det. Forliksrådet kan unnlate å holde møte i juli. Forliksrådet kan også unnlate å holde møte en måned dersom det til møtet ikke foreligger saker til behandling. Møtene holdes på det sted i forliksrådskretsen som forliksrådet fastsetter, jf domstoloven § 28.

Forliksrådene betjenes av et sekretariat. Sekretariatsfunksjonen er tillagt politiet. I lensmannsdistrikter er lensmannen sekretariat for forliksrådet. I namsfogddistrikter er namsfogden sekretariat. I politistasjonsdistrikter med sivile rettspleieoppgaver er politistasjonen sekretariat, jf domstoloven § 27, 6. ledd.

Kommuner som har samme sekretariat for forliksrådet og dessuten ligger i samme domssogn, kan med tilslutning av minst 2/3 av hver av kommunestyrenes medlemmer beslutte å ha felles forliksråd dersom kommunene samtidig er enige om hvor mange medlemmer og varamedlemmer hver kommune skal velge, og om hvordan det skal sikres at det blant både medlemmene og varamedlemmene er både kvinner og menn, jf domstoloven § 27, 7. ledd.

Pr i dag har Ringsaker kommune, Hamar kommune, Løten kommune og Stange kommune hvert sitt forliksråd. Disse fire forliksråd har til sammen 24 medlemmer og varamedlemmer. Ringsaker forliksråd og Hamar forliksråd avholder to møter hver pr måned, mens Stange forliksråd møtes en til to ganger pr måned og Løten forliksråd en gang pr måned.

Stange lensmannskontor utfører sekretariatsfunksjonene for alle de fire forliksråd.

Lensmannen i Stange har som seksjonsleder for seksjon Hedmarken innen driftsenheten for sivile- og forvaltningssaker i Innlandet politidistrikt, foreslått at det opprettes ett felles forliksråd for Ringsaker kommune, Hamar kommune, Løten kommune og Stange kommune. Videre er det foreslått at møtene primært avholdes i egnet møterom i Hamar by. Forslaget er inntatt i vedlegg 1.

Politidirektoratet oppfordret allerede i 2010 politidistriktene om å ta opp spørsmålet om felles forliksråd med kommunene. Direktoratet henviser til positive effekter som høyere kompetanse og lavere kostnader. Brev av 06.05.10 er inntatt i vedlegg 4.

Lensmannen i Stange begrunner sitt forslag med at en sammenslåing av de fire forliksrådene vil medføre økt kvalitet, bedre rettsikkerhet og mer effektiv drift av sekretariatsfunksjonen. Disse fordeler veier opp for de ulemper lengre reisevei vil utgjøre for noen dommere og publikum.

Kommunestyrene i de fire kommunene bes nå om å ta stilling til om det skal opprettes ett felles forliksråd.

Vurdering:

Ettersom Ringsaker kommune, Hamar kommune, Løten kommune og Stange kommune ligger i samme domssogn og har samme sekretariat for forliksrådet, har de fire kommunestyrene myndighet til å beslutte å ha felles forliksråd.

Det fremgår av tvisteloven § 6-1 at formålet med behandlingen i forliksrådet er å bidra til enkel, effektiv og rimelig tvisteløsning gjennom meglings eller domsavsigelse.

Opprettelse av ett felles forliksråd for de fire kommuner synes å bidra til dette formål. Det vises for så vidt til redegjørelsen fra lensmannen i Stange inntatt i vedlegg 1.

Det viktigste argumentet for en sammenslåing er økt kvalitet og dermed økt rettsikkerhet for partene. De aktuelle medlemmene vil få en større saksportefølje. Dette vil gi dem mer erfaring og dermed bredere kunnskap og forståelse. Med slik økt kompetanse, vil både partenes rettsikkerhet bedres og kvaliteten på dommene som fattes bedres. Videre øker graden av likebehandling av sammenlignbare saker. Det antas også å bli enklere å rekruttere kvalifiserte og engasjerte medlemmer.

Opprettelse av ett felles forliksråd vil mest sannsynlig også medføre en raskere og enklere saksavvikling ettersom det vil avholdes hyppigere møter selv om det antakelig totalt sett blir færre møter, og at møteplanlegging blir enklere ved at sekretariatet skal kommunisere med færre medlemmer.

Videre fremstår ett forliksråd som en mer kostnadseffektiv løsning både ved at det antakelig vil avholdes færre møter, at sekretariatets arbeid med godtgjørelse også vil forenkles ved at det blir færre medlemmer å forholde seg til, og at ett råd vil operere mer effektivt ettersom kompetansen blant medlemmene vil heves. Selv om ett felles forliksråd nødvendigvis vil medføre noe lengre reisevei for flere brukere av forliksrådet og antakelig også for noen dommere, synes løsningen totalt sett mer kostnadseffektiv enn dagens ordning.

Hvert av de fire kommunestyrene må i så fall vedta å opprette ett felles forliksråd med tilslutning fra 2/3 av kommunestyrets representanter.

En forutsetning for å opprette ett felles forliksråd er at de fire kommunene er enige hvor mange medlemmer og varamedlemmer hver kommune skal velge, og om hvordan det skal sikres at det blant både medlemmene og varamedlemmene er både kvinner og menn.

Det felles ordfører- og rådmannsmøtet bør etter forarbeid i arbeidsutvalget fremsette et felles forslag til medlemmer og varamedlemmer til forliksrådet som kan vedtas i alle de fire kommunestyrene. Forslaget bør baseres på nedenstående prinsipper og i henhold til gjeldende regelverk som det er redegjort for i brev av 21.12.15 fra Justis- og beredskapsdepartementet, jf vedlegg 5.

Ut fra kommunenes innbyggertall og antall saker som behandles i de fire forliksråd, synes det naturlig at Ringsaker kommune og Hamar kommune foreslår et medlem og et varamedlem hver, henholdsvis en av hvert kjønn. Videre foreslås det at Løten kommune og Stange kommune foreslår en kandidat hver. Stange kommune og Løten kommune bør annenhver valgperiode ha henholdsvis medlem og varamedlem.

Lederen bør annenhver valgperiode velges fra henholdsvis Hamar kommune og Ringsaker kommune. Videre bør Stange kommune og Løten kommune veksle på å ha 1. varamedlem. Hamar kommune og Ringsaker kommune bør veksle på å ha 2. og 3. varamedlem. Den periode Hamar eller Ringsaker har ledervervet, har de 3. varamedlem.

Det følger av domstolloven § 27 siste punktum at «Møtene holdes på det sted i forliksrådskretsen som forliksrådet bestemmer». Det synes derfor ikke nødvendig eller hensiktsmessig å ta stilling til sted for avholdelse av møter.

Det fremmes likelydende sak i Stange, Hamar, Løten og Ringsaker. Opprettelsen av ett felles forliksråd er avhengig av at det fattes vedtak om dette i de fire kommunestyrer. Etter at det foreligger en prinsippavgjørelse i saken, fremmes egen sak for de fire kommunestyrer vedrørende valg av forliksrådsmedlemmer med varamedlemmer.

Forslag til vedtak:

1. Det opprettes ett felles forliksråd for kommunene Ringsaker, Hamar, Løten og Stange og trer i kraft fra 1.1.2017.
2. Det nye forliksrådet får navnet Hedmarken Forliksråd.
3. Det fremmes særskilt sak om valg av forliksrådsmedlemmer med varamedlemmer. ORM utarbeider et felles forslag til forliksrådsmedlemmer med varamedlemmer etter følgende prinsipper:
 - ett medlem og ett varamedlem fra Hamar kommune, en av hvert kjønn
 - ett medlem og ett varamedlem fra Ringsaker kommune, en av hvert kjønn
 - ett medlem eller varamedlem fra Stange kommune, annenhver periode kvinne og mann
 - ett medlem eller varamedlem fra Løten kommune, annenhver periode kvinne og mann
 - Ringsaker kommune og Hamar kommune veksler på å ha ledervervet
 - den kommune som innehar ledervervet har 3. varamedlem
 - Stange og Løten kommune veksler på å ha 1. varamedlem

Rådmannen i Ringsaker,

Jørn Strand

Hilmar Skår
organisasjonssjef